

ՕԵՄ 11

Կապը արդապապկերման անընդհափության և հաջորդականությունների զուգամիտության միջև:

Հոմեոմորֆիզմ, հոմեոմորֆ պարածություններ, պոպոլոգիական
հարկություն: Բաց (փակ) արդապարկերումներ,
հոմեոմորֆիզմի հայտանիշ բաց (փակ) արդապարկերումների
պերսիստանցերով:

Դիցուք ունենք X և Y բազմություններ և $f : X \rightarrow Y$ արդապափկերում: Ամեն մի $\{x_n\} \subset X$ հաջորդականության կարող ենք համադրել $\{y_n\} \subset Y$ հաջորդականության, որիքեղ $y_n = f(x_n)$: Այս $\{f(x_n)\}$ հաջորդականությունը կոչվում է $\{x_n\}$ **հաջորդականության կերպար** f արդապափկերման դեպքում:

Այսուհետքև պարզության համար $\lim\{x_n\}$ և $\lim\{f(x_n)\}$ նշանակումների փոխարեն կօգտագործենք $\lim x_n$ և $\lim f(x_n)$ գրառումները:

Թեորեմ 1: Եթե $f : X \rightarrow Y$ արդապապկերումը անընդհապ է $a \in X$ կեպում, իսկ $\{x_n\} \subset X$ հաջորդականությունը զուգամիպում է a կեպին՝ $\lim x_n = a$, ապա նրա կերպար $\{f(x_n)\} \subset Y$ հաջորդականությունը զուգամիպում է $f(a) \in Y$ կեպին՝ $\lim f(x_n) = f(a)$:

Ապացուցում: Վերցնենք $f(a)$ կետի որևէ V շրջակայթ: a կետում f -ի անընդհակությունից \Rightarrow գոյություն ունի a կետի U շրջակայթ, որ $f(U) \subset V$: Այն բանից, որ $\lim x_n = a \Rightarrow$ գոյություն ունի n_0 թիվ, որ $x_n \in U$, եթե $n > n_0 \Rightarrow f(x_n) \in V$, եթե $n > n_0 \Rightarrow \lim f(x_n) = f(a)$: ■

Դակառակ պնդումը ընդհանուր դեպքում ճիշփ չէ. գոյություն ունեն X և Y կոպուլոգիական բարձրագույններ և $f : X \rightarrow Y$ արգապապրկերում, որ X -ում զուգամեփ ամեն մի $\{x_n\}$ հաջորդականության $\{f(x_n)\}$ կերպարը զուգամեփ է Y -ում և $\lim f(x_n) = f(\lim x_n)$, բայց f -ի անընդհափ չէ:

Դարձեք որ, եթե $\lim x_n = a$ ապա $\lim f(x_n) = f(\lim x_n) = f(a)$ ։ Եղած չէ,

որ f -ը անընդհապ չէ X -ի և ոչ մի կեպում։ Իրոք, դիցարկելով $f(x_0) = x_0$ կեպի $V = \{x_0\}$ շրջակայքը $(X, \eta_{\text{փակ}})$ -ում, գտնում ենք, որ գոյություն ունի x_0 կեպը պարունակող միակ՝ $U = \{x_0\}$ ենթաբազմություն, որ $f(U) \subset V$ ։ Բայց այդ U -ն բաց չէ $(X, \eta_{\text{փակ}})$ -ում, քանի որ $X \setminus U = X \setminus \{x_0\}$ ենթաբազմությունը ոչ հաշվելի բազմություն է։

Այնուամենայնիվ, որոշ դեպքերում արդապապկերման անընդհապությունը կարող է նկարագրվել հաջորդականությունների գուգամիկության փերմիններով:

Թեորեմ 2: Դիցուք X, Y փոպլոգիական փարածությունները և $f : X \rightarrow Y$ արդապապավկերումն այնպիսին են, որ

- ա) X -ում զուգամեփ ամեն մի $\{x_n\}$ հաջորդականության համար $\{f(x_n)\}$ հաջորդականությունը զուգամեփ է Y -ում և $\lim f(x_n) = f(\lim x_n)$,

բ) X -ը բավարարում է հաշվելիության առաջին աքսիոմին:

Ապա f -ը անընդհափ արդապապկերում է:

Ապացուցում: Ենթադրենք f -ը անընդհափ չէ X -ի ինչ-որ a կեպում: Այդ կեպի համար դիմումը կատարված չէ: Կարող ենք համարել, որ $U_{n+1} \subset U_n$ (փես լեմման թեմա 9-ում): Գանձի որ f -ը անընդհափ չէ a կեպում, գոյություն ունի $f(a)$ կեպի V շրջակայք, որի համար գոյություն չունի a կեպի U շրջակայք, որ $f(U) \subset V$: Մասնավորապես սա նշանակում է, որ ամեն մի U_n -ում գոյություն ունի $x_n \in U_n$ կեպ, որ $f(x_n) \notin V$: Պարզ է, որ $\lim x_n = a$ սահման: Եթե x_n կեպը համապատասխան է $f(x_n)$ կեպի, ապա $f(x_n) \rightarrow f(a)$ սահման: Բայց $\{f(x_n)\}$ հաջորդականության բոլոր կեպերը դուրս են $f(a)$ -ի V շրջակայքից (հակառակություն):

Քանութեածիք շնորհիվ հնարավոր է դառնում մաթ. անալիզի դասընթացներում անընդհապության հետ կապված շաբ ապացուցումներ փոխադրել հաջորդականությունների գուգամի պարզացան լեզվով Կայութեածիք հիմնավորումների:

Դիրքության բառեր որ R^1 էլեմենտները պահպանված են, իսկաւ բառերը R թվայի և R^2 հարթագործ օպերատորները պահպանված են աշխատավայրեալ սեփական և պահպանված 2-րդ սեղման մեջ:

Ինչպես գիտենք (փես թեմա 1-ում), ամեն մի փոխմիարժեք $f : X \rightarrow Y$ արդապապակերման համար գոյություն ունի նրան հակադարձ $f^{-1} : Y \rightarrow X$ արդապապակերում, ըստ որում $f \circ f^{-1} = 1_Y$ և $f^{-1} \circ f = 1_X$: Այս դեպքում ասում են նաև, որ f արդապապակերումը հակադարձելի է: Բերենք հակադարձելիությանը համարժեք պայման (հայտանիշ) $f : X \rightarrow Y$ արդապապակերումը՝ հակադարձելի է այն և միայն այն դեպքում, եթե գոյություն ունի $g : Y \rightarrow X$ արդապապակերում, որ $f \circ g = 1_Y$ և $g \circ f = 1_X$:

Իրոք, եթե f -ը հակադարձէլի է, ապա որպես $g : Y \rightarrow X$ արդապարկերում կարելի է վերցնել f^{-1} -ը: Տակառակը. դիցուք f -ի համար $\exists g : Y \rightarrow X$, որ $f \circ g = 1_Y$ և $g \circ f = 1_X$: Ցույց դանք, որ f -ը փոխմիարժեք է: Ենթադրենք $f(x_1) = f(x_2)$: Ունենք՝ $x_1 = 1_X(x_1) = g \circ f(x_1) = g(f(x_1))$, նման ձևով $x_2 = g(f(x_2))$, ուստի $x_1 = x_2$, այսինքն f -ը ինյեկտիվ է: Կամայական $y \in Y$ կեզի համար ունենք՝ $y = 1_Y(y) = f \circ g(y) = f(g(y))$: Աշանակելով $g(y) = x \in X$, սպանում ենք $f(x) = y$, այսինքն f -ը սյուրյեկտիվ է: Ուստի f -ը փոխմիարժեք արդապարկերում է:

Այժմ պարբռասպ ենք ներմուծել մի կարևորագույն հասկացություն: Ցանկացած հանրահաշվական կամ երկրաչափական գումարություն կառուցելիս, որի նպագակը քննարկվող օբյեկտների (լինեն դրանք խմբեր, օղակներ, գծ. դարաձություններ, երկրաչափական պարկերներ և այլն) դասակարգումն է, հսկակեցվում է հետքեալ հարցը. Ե՞րբ են դպրական գումարությունների օբյեկտներ համարվում նույնը կամ նույնականացվող: Օրինակ՝ խմբերի գումարությունում երկու G_1 և G_2 խմբեր համարվում են նույնը, եթե նրանք իզոմորֆ են: Դա համարժեք է նրան, որ գոյություն ունենան $\varphi_1 : G_1 \rightarrow G_2$ և $\varphi_2 : G_2 \rightarrow G_1$ հոմոմորֆիզմներ այնպես, որ $\varphi_2 \circ \varphi_1 = \text{id}_{G_1}$ և $\varphi_1 \circ \varphi_2 = \text{id}_{G_2}$: Տոպոլոգիայում հոմոմորֆիզմների դերը կապարում են հոմեոմորֆիզմները: Այդ երկու անվանումները գրեթե համահնչուն են, բայց ունեն միանգամայն դարբեր իմասպ և գործածելիս պետք է չշփոթել:

Սահմանում: Ունենք X, Y գումարողական դարաձություններ: Ապա $f : X \rightarrow Y$ հակադարձելի արդապապկերումը կոչվում է **հոմեոմորֆիզմ**, եթե f -ը և նրա հակադարձ $f^{-1} : X \rightarrow Y$ արդապապկերումը անընդհափ են: Ասում են, նաև, որ X դարաձությունը **հոմեոմորֆ** է Y դարաձությանը, եթե գոյություն ունի որևէ $f : X \rightarrow Y$ հոմեոմորֆիզմ:

Սահմանումից հետևում է:

- 1) Ցանկացած X գումարողական դարաձության համար $\text{id}_X : X \rightarrow X$ նույնական արդապապկերումը հոմեոմորֆիզմ է: Նեփաբար ամեն մի գումարողական դարաձություն հոմեոմորֆ է ինքն իրեն:
- 2) Եթե f -ը հոմեոմորֆիզմ է, ապա f^{-1} -ը ևս հոմեոմորֆիզմ է:

Ուստի, եթե X -ը հոմեոմորֆ է Y -ին, ապա իր հերթին Y -ը հոմեոմորֆ է X -ին:

Վերը շարադրվածից նաև հետևում է. X և Y գումարողական դարաձությունները հոմեոմորֆ են այն և միայն այն դեպքում, եթե գոյություն ունեն $f : X \rightarrow Y$ և $g : Y \rightarrow X$ անընդհափ արդապապկերումներ, որ $f \circ g = \text{id}_Y$ և $g \circ f = \text{id}_X$:

Թեորեմ 3: Տոպոլոգիական դարաձությունների հոմեոմորֆության հարաբերությունը համարժեքության հարաբերություն է: Ապացուցման համար մնացել է ապուգել պրանգիփիվության (փոխանցականության) հավելությունը: Դիցուք X -ը հոմեոմորֆ է Y -ին և Y -ը հոմեոմորֆ է Z -ին: Նշանակում է գոյություն ունեն $f : X \rightarrow Y$ և $g : Y \rightarrow Z$ հոմեոմորֆիզմներ: Պարզ է, որ $g \circ f : X \rightarrow Z$ արդապապկերումը փոխմիարժեք է որպես փոխմիարժեք արդապապկերումների համադրույթ: Ուստի այն հակադարձելի է: Այն նաև անընդհափ է որպես անընդհափ արդապապկերումների համադրույթ: Բացի այդ $(g \circ f)^{-1} = f^{-1} \circ g^{-1}$ արդապապկերումը անընդհափ է նույն իհմքով: Նեփաբար $g \circ f$ արդապապկերումը հոմեոմորֆիզմ է $\Rightarrow X$ -ը հոմեոմորֆ է Z -ին:

Տոպոլոգիական դարաձությունների համարժեքության (ըստ հոմեոմորֆության) ամեն մի դաս կոչվում է **տոպոլոգիական դաս**: Ընդհանուր գումարողական դպրակը

Գոպոլոգիական գիպը ներկայացնող բոլոր գարածությունները (միմյանց հոմեոմորֆ գարածությունները) համարվում են միագրեսակ (նույնը):

Սահմանում: Տոպոլոգիական գարածության որևէ հավելություն կոչվում է **գոպոլոգիական հավելություն** կամ **գոպոլոգիական ինվարիանտ**, եթե այդ հավելությամբ օժբված են միմյանց հոմեոմորֆ գովազարկող բոլոր գոպոլոգիական գարածությունները:

Այսպիսով, յուրաքանչյուր գոպոլոգիական գիպ կարելի է ներկայացնել որպես այն բոլոր գոպոլոգիական հավելությունների համախմբությունը, որոնցով օժբված են գովազարկող այդ գիպին պարկանող բոլոր գարածությունները:

Ասվածից հետևում է, որ երկու գոպոլոգիական գարածություն հոմեոմորֆ չեն այն և միայն այն դեպքում, երբ գոյություն ունի գոպոլոգիական հավելություն, որով օժբված է այդ գարածություններից մեկը, բայց օժբված չէ մյուսը:

Ընդհանուր գոպոլոգիայի հիմնական խնդիրը կարելի է կարճ ձևակերպել այսպես. կառուցել գոպոլոգիական ինվարիանտների լրիվ համակարգ գովազարկող պահին դիմարկող բոլոր գոպոլոգիական գարածությունների համար:

Տոպոլոգիական հավելությունների օրինակներ են անջարելիության աքսիոմները, հաշվելիության I և II աքսիոմները, սեպարատելությունը և այլն (հիմնավորել):

Դոմենումորֆ (ոչ հոմեոմորֆ) գարածությունների օրինակներ, ինչպես նաև գոպոլոգիական այլ ինվարիանտների օրինակներ կրերենք հաջորդ թեմաներում: Իսկ հիմա, որպես օրինակ ցույց տանք, որ սեպարատելությունը գոպոլոգիական հավելություն է: Այդ նպագակով նախ ապացուցենք:

Թեորեմ 4: Եթե X և Y գարածություններից X -ը սեպարատել է և գոյություն ունի անընդհափ, այուրյեկփիվ $f : X \rightarrow Y$ արդապապկերում, ապա Y -ը ևս սեպարատել է:

Ապացուցում: Ըստ պայմանի X -ում գոյություն ունի հաշվելի, ամենուրեք խիփ $\{x_n\}$ ենթարազմություն: Ապացուցենք, որ $\{f(x_n)\}$ հաշվելի ենթարազմությունը ամենուրեք խիփ է Y -ում: Դիմարկենք կամայական $V \subset Y$ բաց ենթարազմություն և ցույց տանք, որ $\{f(x_n)\} \cap V \neq \emptyset$ (դրանից կհետևի Y -ի սեպարատելությունը ըստ թեմա 8-ում թեորեմ 4-ի): Քանի որ f -ը անընդհափ է, ուստի $f^{-1}(V)$ -ն բաց ենթարազմություն է X -ում: Այժմ X -ի սեպարատելությունից հետևում է $\{x_n\} \cap f^{-1}(V) \neq \emptyset$, և ուրեմն նաև $f(\{x_n\}) \cap f(f^{-1}(V)) \neq \emptyset$: Քանի որ $f(f^{-1}(V)) = V$ (հետևում է f -ի այուրյեկփիվությունից՝ $f(X) = Y$), ~~այսուհետեւ~~ $f(\{x_n\}) \cap V \neq \emptyset$: ■

Հետևանք թեորեմ 4-ից: Եթե միմյանց հոմեոմորֆ երկու գարածություններից մեկը սեպարատել է, ապա մյուսը նույնպես սեպարատել է: Իրոք, դիցուք X -ը սեպարատել գարածություն է և հոմեոմորֆ է Y -ին: Ուստի գոյություն ունի $f : X \rightarrow Y$ հոմեոմորֆիզմ: Դոմենումորֆիզմի վերը բերված սահմանումից մասնավորապես հետևում է, որ f -ը անընդհափ, այուրյեկփիվ արդապապկերում է, և ուրեմն Y -ը սեպարատել է համաձայն թեորեմ 4-ի:

Ինչպես զիմանք, եթե $f : X \rightarrow Y$ արդապափկերման դեպքում Y -ում բաց բոլոր ենթաբազմությունների նախակերպարները բաց ենթաբազմություններ են X -ում, ապա f -ը անընդհափ է:

Իսկ ի՞նչ կարելի է ասել այն արդապափկերումների մասին, որոնք հակառակը՝ X -ում բաց ենթաբազմությունները արդապափկերում են Y -ում բաց ենթաբազմությունների: Շեփեյալ հասարակ օրինակը ցույց է տալիս, որ այդպիսի արդապափկերումը կարող է անընդհափ չլինել: Դիրքարկենք $f : (X, \text{անդ.}) \rightarrow (X, \eta_{\text{իմ}})$ արդապափկերումը, որին X -ը պարունակում է մեկից ավելի կերպ, իսկ f -ը X -ի նույնական արդապափկերումն է: Պարզ է, որ f -ը անընդհափ չէ (ինչո՞ւ), չնայած որ այն X -ում բաց ենթաբազմությունները արդապափկերում են Y -ում բաց ենթաբազմությունների: Այնուամենայնիվ, նշված հավելության և անընդհափության համակցումը բերում է բաց (փակ) արդապափկերումներ հասկացություններին, որոնք օգտակար են և հարմար որոշ իրավիճակներում:

Սահմանում: $f : X \rightarrow Y$ անընդհափ արդապափկերումը կոչվում է **բաց արդապափկերում**, եթե X -ում բաց ցանկացած ենթաբազմության կերպարը բաց ենթաբազմություն է Y -ում:

Նման ձևով սահմանվում է փակ արդապափկերումը՝ նախորդ սահմանման մեջ ամենուրեք բաց բառը փոխարինելով փակ բառով: *բառը չափացնելու*

Սկագենք, որ վերը բերված օրինակում $1_X : (X, \text{անդ.}) \rightarrow (X, \eta_{\text{իմ}})$ -ը և բաց, և՝ փակ արդապափկերում է, իսկ $1_X : (X, \eta_{\text{իմ}}) \rightarrow (X, \text{անդ.})$ արդապափկերումը ոչ բաց և ոչ փակ արդապափկերում է:

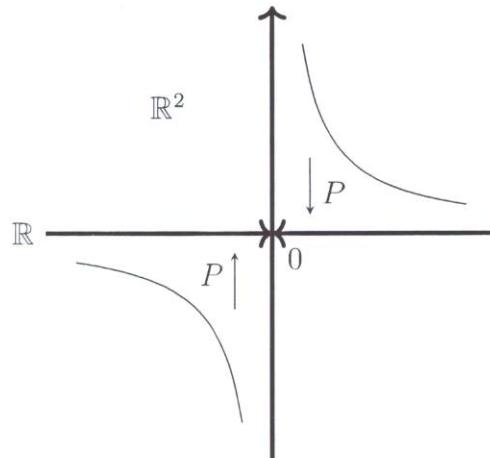
Օրինակ 2: Շեփեյալ $C : (\mathbb{R}, \text{սովոր.}) \rightarrow (\mathbb{R}, \text{սովոր.})$, $C(x) = 0, \forall x \in \mathbb{R}$ հասպափուն արդապափկերումը 0 կեփի վրա, փակ արդապափկերում է, բայց բաց արդապափկերում չէ (հետևում է նրանից, որ $\{0\} \subset \mathbb{R}$ ենթաբազմությունը փակ, բայց ոչ բաց ենթաբազմություն է):

Օրինակ 3: Ցույց դանք, որ \mathbb{R}^2 կոորդինատային հարթության $P : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $P(x_1, x_2) = x_1$ պրոյեկցիան բաց, բայց ոչ փակ արդապափկերում է: Իրոք, \mathbb{R}^2 -ի մերժակացնելու պոպոլոգիայի համար բազա են կազմում բոլոր անեզր շրջանները, իսկ $(\mathbb{R}, \text{սովոր.})$ -ի համար՝ բոլոր անեզր (a, b) ինքերվալները:

Քանի որ անեզր շրջանի պրոյեկցիան անեզր ինքերվալ է, ուստի P -ն \mathbb{R}^2 -ում բաց ենթաբազմությունները արդապափկերում են \mathbb{R} -ում բաց ենթաբազմությունների: Բացի այդ, P -ն անընդհափ է, քանի որ $P^{-1}(a, b) = \mathbb{R} \times (a, b)$ ենթաբազմությունները բաց են \mathbb{R}^2 -ում: Այսպիսով P -ն բաց արդապափկերում է: Ցույց դանք, որ P -ն փակ արդապափկերում չէ:

Դիրքարկենք $A = \left\{ \left(x; \frac{1}{x} \right) \mid x \in \mathbb{R} \setminus \{0\} \right\}$ ենթաբազմությունը \mathbb{R}^2 -ում ($y = \frac{1}{x}$ հիպերբոլի գրաֆիկը): Այն փակ ենթաբազմություն է, քանի որ $\mathbb{R}^2 \setminus A$ լրացումը

բաց է (հիմնավորել): Բայց նրա $P(A) = (-\infty, 0) \cup (0, +\infty)$ կերպարը փակ չէ \mathbb{R} -ում (ինչո՞ւ): Ուստի՝ P -ն փակ արդապարկերում չէ:

Ինչպես զիգենք, եթե $f : X \rightarrow Y$ և $g : Y \rightarrow Z$ արդապարկերումներն անընդհափ են, ապա նրանց $g \circ f : Y \rightarrow Z$ համադրույթը անընդհափ է: Քննարկենք հակառակ խնդիրը. դիցուք հայտնի է, որ $g \circ f$ համադրույթը անընդհափ է, և անընդհափ է f, g արդապարկերումներից մեկը: Կլինի՞ անընդհափ մյուսը: Նեփևյալ օրինակները ցույց են փալիս, որ ընդհանուր դեպքում հարցի պարասանը բացասական է:

Օրինակ 4: Դիցարկենք որևէ $f : X \rightarrow Y$ ոչ անընդհափ արդապարկերում և $g : Y \rightarrow \mathbb{R}$, $g(y) = 0, y \in \mathbb{R}$ հասպարուն արդապարկերումը: Պարզ է, որ $g \circ f : X \rightarrow \mathbb{R}$ համադրույթը նույնպես հասպարուն արդապարկերում է, և հեփևաբար այն անընդհափ է: Այսպիսով՝ $g \circ f$ -ը և g -ն անընդհափ են, բայց f -ը անընդհափ չէ:

Ըստերցողին առաջարկում ենք բերել նման օրինակ, երբ անընդհափ են $f : X \rightarrow Y$ և $f \circ g : X \rightarrow Z$ արդապարկերումները, բայց անընդհափ չէ $g : Y \rightarrow Z$ արդապարկերումը:

Նեփևյալ երկու հարկու դեպքերում f, g արդապարկերումներից մեկի և նրանց $g \circ f$ համադրույթի անընդհափությունից հեփևում է նաև մյուսի անընդհափությունը:

Թեորեմ 5: Ունենք $f : X \rightarrow Y, g : Y \rightarrow Z$ արդապարկերումներ, ընդ որում $g \circ f$ -ը անընդհափ է.

ա) Եթե g -ն ինյեկտիվ բաց (կամ փակ) արդապարկերում է, ապա f -ը անընդհափ է,

բ) Եթե f -ը սյուրյեկտիվ բաց (կամ փակ) արդապարկերում է, պայսա g -ն անընդհափ է:

Ապացուցենք ա)-ն: Դիցուք $V \subset Y$ ենթարազմությունը բաց է Y -ում, ցույց փանք, որ $f^{-1}(V)$ -ն բաց է X -ում: Ըստ պայմանի $g(V)$ -ն բաց է Z -ում: Նեփևաբար ($g \circ f)^{-1}(g(V))$ -ն բաց է X -ում: Ունենք՝ $(g \circ f)^{-1}(g(V)) = f^{-1}(g^{-1}(g(V))) = f^{-1}(V) \Rightarrow f^{-1}(V)$ -ն բաց է X -ում $\Rightarrow f$ -ը անընդհափ է:

Նման ձևով ապացուցվում է բ)-ն՝ թողնելով այն ընթերցողին:

Բերենք նաև հոմեոմորֆիզմի հայտանիշ բաց (փակ) արդապարկերումների գերմիններով:

Առաջնային հայտանիշների

Թեորեմ 6: որևէ $f : X \rightarrow Y$ արդապարկերում հոմեոմորֆիզմ է այն և միայն այն դեպքում, եթե f -ը բաց (կամ փակ) բիյեկտիվ արդապարկերում է:

Ապացուցում: Դիցուք f -ը հոմեոմորֆիզմ է: Նշանակում է f -ը անընդհափ է, փոխսմիարժեք է և նրա $g : Y \rightarrow X$ հակադարձ արդապարկերումը նույնպես անընդհափ է: Եթե ~~ոչոք~~ U -ն որևէ բաց ենթաբազմություն է X -ում, ապա f -ի բիյեկտիվությունից և g -ի անընդհափությունից հետևում է, որ $f(U) = g^{-1}(U)$ ենթաբազմությունը բաց է Y -ում, ուստի f -ը բաց արդապարկերում է:

Այժմ հակառակը. դիցուք f -ը բաց, բիյեկտիվ արդապարկերում է: Նշանակում է f -ը անընդհափ է և գոյություն ունի նրա հակադարձ $g : Y \rightarrow X$ արդապարկերում: Մնում է ցույց փալ, որ g արդապարկերումը անընդհափ է: Եթե U -ն որևէ բաց ենթաբազմություն է X -ում, ապա $g^{-1}(U) = f(U)$ ենթաբազմությունը բաց է Y -ում ըստ պայմանի: Ուստի g -ն անընդհափ է ըստ թեմա 10-ում ~~թեմա 3~~ 3-ի: ■